

ימין בשמאל, ושמאל שחוזר להיות ימין, שפכתוב מימינו אש דת למו.

אמר רבי אבא, בשעה שעשן של סיני היה יוצא, עולה אש, ומתעטר באותו עשן בגלוי כאשכול הזה, ועולה ויורד, וכל הריחות והבשמים של גן עדן היה מעלה אותו עשן במראה של לבן ואדם ושחר. זהו שפכתוב (שיר א) מקטרת מר ולבונה מכל אבקת רוכל.

אותו עשן מה היה? אמר רבי יצחק, שכנינה שנגלתה לשם, שנאמר מי זאת עלה מן המדבר פתמרות עשן. אמר רבי יהודה, למה לך כל זה, הרי פסוק שלם הוא, שפכתוב והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. אשרי העם שראו את זה וידעו את זה.

אמר רבי חייא, כשנחקקו האותיות בלוחות האבן, היו נראים משני צדדים - מצד זה ומצד זה, והלוחות היו מאבן סנפירינון, ונחקקו ונתכספו באש לבנה, והאותיות היו מאש שחרה, וחקוקים בשני צדדים - מצד זה ומצד זה.

אמר רבי אבא, הלוחות היו בעיניהם, והאותיות היו טסות ונראות בשני סוגי אש - אש לבנה ואש שחרה, להראות כאחד ימין ושמאל, שפכתוב (משלי א) ארף ימים בימינה בשמאלה וגו'. והרי פתוב מימינו אש דת למו. אלא מצד הגבורה זה היה, ונכללת בימין. ולכן אש לבנה ואש שחרה.

שנינו, פתוב (שמות לב) והלחת מעשה אלהים המה וגו'. (מעשה אלהים ודאי) אמר רבי יהודה, פתוב והלחת, אחד. שנים היו ונראים אחד. ועשר אמירות חקוקות בהם, חמש פלולות

דאתחזר ימינא, דכתיב מימינו אש דת למו. אמר רבי אבא, בשעתא דתננא דסיני הוה נפיק, סליק אשא, ומתעטר בההוא תננא באתגלייא, כאתפלא דא, וסליק ונחית, וכל ריחין ובוסמין דבגנתא דעדן, הוה סליק ההוא תננא, בחיזו דחוזר וסומק ואוכם, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ג) מקטרת מר ולבונה מכל אבקת רוכל.

ההוא תננא מאן הוה. אמר ר' יצחק, שכנינתא דאתגלי לתמן, כמה דאת אמר, (שיר השירים א) מי זאת עולה מן המדבר פתמרות עשן. אמר ר' יהודה, למה לך כולי האי הא קרא שלים הוא, דכתיב והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו יי' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. זכאה עמא דחמאן דא, וידעין דא.

אמר רבי חייא, פד אתגליפו אתון בלוחי אבנא, הו מתחזיין בתרין סטרין, מסטרא דא, ומסטרא דא, ולוחין מאבן סנפירינון הו, ואתגליפו ואתחפין באשא חוזרא, ואתון הו מאשא אוכמא, ומתגלפן בתרין סטרין, מסטרא דא ומסטרא דא.

אמר ר' אבא, לוחין הו בעינייהו, ואתון הו טאסין, ומתחזיין בתרין אשין, אשא חוזרא, ואשא אוכמא, לאתחזאה כחדא, ימינא ושמאלא, דכתיב, (משלי א) ארף ימים בימינה בשמאלה וגו'. והא כתיב מימינו אש דת למו. אלא מסטרא דגבורה הוה, ואתפלילת בימינא. ובגין כן אשא חוזרא ואשא אוכמא.

האנא, פתיב (שמות לב) והלחת מעשה אלהים המה וגו', (מעשה אלהים ודאי) אמר רבי יהודה, והלחת פתיב, חד. תרי הו ומתחזיין חד. ועשר אמירן מתגלפי בהו.